

Udskriftsdato: 19. december 2025

2011/1 LSF 141 (Gældende)

## Forslag til Lov om ændring af lov om social service (Styrkelse af indsatsen over for familier med børn og unge, der har behov for særlig støtte)

---

Ministerium: Social- og Integrationsministeriet

Journalnummer: Social- og Integrationsmin., j.nr. 2011-7514

## Forslag

til

### Lov om ændring af lov om social service

(Styrkelse af indsatsen over for familier med børn og unge, der har behov for særlig støtte)

#### § 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 904 af 18. august 2011, som ændret ved § 10 i lov nr. 434 af 8. maj 2006, lov nr. 468 af 18. maj 2011, lov nr. 162 af 28. februar 2012 og lov nr. 222 af 6. marts 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 13 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen som led i behandlingen af en sag om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 11 benytter rådgivning eller udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation efter stk. 1 og 2, kan kommunalbestyrelsen uden samtykke videregive nødvendige oplysninger, herunder om barnets, den unges eller familiens rent private forhold, til den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation. Kommunalbestyrelsen skal uanset adgangen til at videregive oplysninger uden samtykke forsøge at få samtykke til at videregive henholdsvis behandle oplysningerne.

Stk. 5. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation kan uden samtykke behandle nødvendige oplysninger, herunder om barnets, den unges eller familiens rent private forhold, som videregives fra en kommune i forbindelse med rådgivning og udredning efter stk. 1 og 2, hvis oplysningerne videregives som led i behandlingen af en sag om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 11.«

Stk. 4-7 bliver herefter stk. 6-9.

2. I § 49 a, stk. 1, ændres »det kommunale sundhedsvæsen« til: »sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste«.

3. I § 49 a, stk. 3, indsættes efter »private institutioner«: », private klinikker«.

4. Overskriften til § 64 affattes således:

»Fuldbordelse af afgørelser og adgang til hjemmet«

5. I § 64 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når

- 1) adgangen til hjemmet sker som led i den børnefaglige undersøgelse efter § 50 og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og
- 2) forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

6. I § 64, stk. 3, 1. pkt., der bliver stk. 4, 1. pkt., indsættes efter »stk. 2«: »og 3«.

7. I § 76, stk. 4, nr. 3, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

8. I § 76 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 66, nr. 4, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter stk. 3, nr. 1.«

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 7 og 8.

9. I § 76, stk. 6, der bliver stk. 7, ændres »stk. 2-5« til: »stk. 2-6«.

10. I § 140, stk. 3, 4. pkt., indsættes efter »voksenlivet«: », herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse«.

11. I § 152 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. I forbindelse med en underretning efter stk. 1, skal fraflytningskommunen oversende nødvendigt sagsmateriale, herunder en opsummering af relevante vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget i sagen.«

12. I § 196, stk. 2, indsættes som 3. pkt.:

»Tilsvarende kan der efter aftale fastsættes regler i en bekendtgørelse om underretningspligt mellem sociale myndigheder i Danmark, og Grønland.«

## § 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2012.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 11, finder anvendelse på underretninger, som foretages efter lovens ikrafttræden.

# *Bemærkninger til lovforslaget*

## *Almindelige bemærkninger*

### Indholdsfortegnelse

1. Lovforslagets indledning og baggrund
2. Lovforslagets indhold
  - 2.1. Videregivelse af oplysninger til og behandling af oplysninger af den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) uden samtykke
  - 2.2. Adgang til hjemmet
  - 2.3. Udvidelse af SSD-samarbejdet som led i den tidlige eller forebyggende indsats
  - 2.4. Efterværn
  - 2.5. Handleplaner for unge
  - 2.6. Mellemkommunale underretninger
  - 2.7. Underretningspligt til grønlandske kommuner
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer
9. Sammenfattende skema

### *1. Lovforslagets indledning og baggrund*

Med Barnets Reform (lov nr. 628 af 11. juni 2010), der trådte i kraft 1. januar 2011, er der taget et væsentligt skridt mod at sikre en bedre indsats over for udsatte børn og unge. Reformen har bl.a. sat øget fokus på børns rettigheder.

Der blev indgået politisk aftale om Barnets Reform i forbindelse med satspuljeaftalen for 2010. Aftalen indeholdt en række forslag om bl.a. tryghed i opvæksten, børns og unges klagerettigheder, tidlig indsats og kvalitet i indsatsen. Målsætningen med reformen er at understøtte udsatte børns og unges muligheder for at trives og få et godt liv, herunder at udvikle og opretholde deres personlige og faglige kompetencer samt deres sundhed og forberedelse til et selvstændigt voksenliv. Endvidere understreges det med reformen, at indsatsen overfor den enkelte altid skal tilrettelægges med et klart formål, der tager afsæt i barnets eller den unges behov.

Blandt andet de mange tragiske enkeltsager på området har synliggjort et behov for visse lovændringer i forhold adgang til hjemmet i lukkede familier, SSD-samarbejdet, efterværn og i forhold til den mellemkommunale underretningspligt med henblik på en yderligere styrkelse af indsatsen over for familier med børn og unge, der har behov for særlig støtte.

De foreslåede elementer i lovforslaget er en delmængde af de initiativer, som er indeholdt i aftalen om »Handlekraftig indsats«, som blev aftalt i forbindelse med satspuljeaftalen for 2012.

## *2. Lovforslagets indhold*

### *2.1. Videregivelse af oplysninger til og behandling af oplysninger af den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) uden samtykke*

#### *2.1.1. Gældende ret*

Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) blev oprettet med lov nr. 573 af 24. juni 2005 (Kommunalreformen). Formålet med VISO er at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret vidensindsamling og udvikling. Formålet er endvidere at sikre rådgivning og vejledning af borgere og kommuner og et landsdækkende overblik over den samlede specialrådgivning.

Kommunerne har ansvaret for at tilbyde såvel den almindelige som den mere specialiserede rådgivning til brugere og pårørende, som de efter loven har krav på. Kommunerne kan søge støtte til deres rådgivningsopgaver dels i andre kommuner og hos private dels i de tilbud, som regionerne driver. Som supplement hertil skal VISO tilbyde kommuner og borgere vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager samt vejledende udredning i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud.

For at gøre det muligt for VISO at yde den nødvendige rådgivning eller udredning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager, vil det ofte være nødvendigt for kommunen at videregive oplysninger til VISO om barnets, den unges eller familiens forhold. De personoplysninger, som bliver genstand for kommunens videregivelse til VISO og VISO's efterfølgende databehandling, vil som udgangspunkt være omfattet af persondatalovens regler, jf. lovens § 1, stk. 1, hvilket medfører, at lovens grundlæggende betingelser for behandling af personoplysninger i lovens §§ 5-8, skal være opfyldt.

De oplysninger, som kommunen vil videregive til VISO, og som VISO efterfølgende vil anvende for at yde den nødvendige rådgivning og udredning, vil typisk omhandle barnets, den unges eller familiens sociale problemer og/eller andre rent private forhold.

En videregivelse af ovennævnte oplysninger fra kommunen og VISO's efterfølgende behandling af disse, til brug for den nødvendige rådgivning og udregning, vil efter persondatalovens bestemmelser som udgangspunkt forudsætte, at den registrerede, det vil sige barnet, den unge og/eller dennes forældre, forinden har givet sit udtrykkelige samtykke. Det forudsættes således i praksis, at kommunen forinden blandt andet har forsøgt at indhente et samtykke, fra enten forældremyndighedsindehaveren, i de tilfælde hvor barnet er under 15 år, eller fra barnet selv, såfremt det er 15 år eller derover, til at videregive og behandle de nævnte oplysninger med henblik på at kunne afgøre, om eller hvilken form for støtte barnet eller den unge har behov for efter den sociale lovgivning.

#### *Persondataloven*

Der er i persondatalovens § 5 fastsat en række grundlæggende principper for behandling af personoplysninger, herunder at behandling af personoplysninger skal ske i overensstemmelse med god databehandlingsskik, jf. § 5, stk. 1. Lovens § 5, stk. 2, fastsætter bl.a., at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål, og at oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles. Det følger endvidere af bestemmelsen, at oplysninger skal ajourføres, og at indsamlede oplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

Persondatalovens § 6, stk. 1, indeholder de generelle betingelser for, hvornår behandling, herunder vide-

regivelse af ikke-fortrolige og almindelige fortrolige personoplysninger, må finde sted. Af bestemmelsen følger, at behandling af personoplysninger kun må finde sted, hvis en af de i nr. 1-7 angivne betingelser er opfyldt, herunder at den registrerede har givet sit samtykke, at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse, eller at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt.

Videregivelse og anden behandling af følsomme personoplysninger er reguleret i persondatalovens §§ 7 og 8. Bestemmelsen i § 7 omfatter oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold samt helbredsoplysninger (herunder oplysninger om en fysisk persons tidligere, nuværende eller fremtidige fysiske eller psykiske tilstand samt oplysninger om medicinforbrug eller misbrug af narkotika, alkohol eller lignende nydelsesmidler mv.) og seksuelle forhold.

Efter persondatalovens § 7, stk. 1, må der ikke behandles følsomme oplysninger, der er opregnet i bestemmelsen. Efter § 7, stk. 2, finder bestemmelsen i stk. 1 dog ikke anvendelse, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til en sådan behandling, jf. § 7, stk. 2, nr. 1. Bestemmelsen i § 7, stk. 1, finder endvidere ikke anvendelse, hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. § 7, stk. 2, nr. 4. Det kan bl.a. være tilfældet med hensyn til offentlig myndigheds behandling af oplysninger som led i myndighedsudøvelse.

For så vidt angår oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end dem, der er nævnt i persondatalovens § 7, fremgår det af lovens § 8, stk. 2, at sådanne oplysninger ikke må videregives. Videregivelse kan dog bl.a. finde sted, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen (nr. 1), hvis videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundes hemmeligholdelse, herunder hensynet til den oplysningen angår (nr. 2), eller hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe (nr. 3).

Efter persondatalovens § 8, stk. 3, må forvaltningsmyndigheder, der udfører opgaver inden for det sociale område, kun videregive oplysninger omfattet af § 8, stk. 1, og § 7, stk. 1, hvis betingelserne i § 8, stk. 2, nr. 1 eller 2, er opfyldt, eller hvis videregivelsen er et nødvendigt led i sagens behandling eller nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver

### *2.1.2. Overvejelser bag forslaget*

I visse sager har det i praksis vist sig, at forældremyndighedsindehaverne ikke i alle tilfælde har kunnet varetage barnets eller den unges interesser på betryggende vis, og at forældremyndighedsindehaverne af samme grund har været tilbageholdende med at afgive et samtykke til videregivelse af oplysninger til og behandling af disse oplysninger hos VISO.

Samtidig har det i praksis vist sig, at kommunerne ofte er i tvivl om, hvorvidt de kan benytte VISO's rådgivning og udredning i sager, hvor barnets eller den unges forældremyndighedsindehaver ikke ønsker at afgive samtykke. Der kan derfor være sager, som VISO aldrig inddrages i, selvom det ville kunne have sikret, at kommunen traf afgørelser om særlig støtte på et bedre fagligt grundlag. Dette kan i praksis medføre, at barnet eller den unge ikke får den nødvendige relevante hjælp og støtte, som barnet eller den unge har behov for.

### *2.1.3. Den foreslåede ordning*

For i praksis i større grad at sikre, at kommunerne gør brug af VISO's rådgivning og bistand i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager med henblik på at sikre barnet eller den unge den mest optimale, dækkende og fyldestgørende udredning i sociale sager, præciseres med de foreslåede nye

stykker 4 og 5 om kommunens adgang til efter serviceloven at videregive, og for VISO's vedkommende, at behandle de nødvendige oplysninger om barnet eller den unge i disse sager.

Formålet med den foreslåede ordning er således at sikre, at børn og unge får den nødvendige hjælp og støtte som de har brug for, ved, at kommunerne kan få bistand fra VISO, også selvom forældrene eller den unge ikke har givet deres samtykke hertil.

Kommunernes videregivelse af oplysninger om og VISO's efterfølgende behandling af disse oplysninger sker for, at VISO kan have det nødvendige oplysningsgrundlag for at kunne yde den relevante og nødvendige rådgivning til kommunerne i de særligt komplicerede enkeltsager, hvor kommuner ikke selv har den nødvendige ekspertise på det sociale område til at kunne udrede og afklare barnets forhold og behov.

Kommunens videregivelse af oplysninger til VISO om barnets, den unges og/eller dennes families sociale problemer eller andre private forhold og VISO's efterfølgende behandling af disse oplysninger sker alene for, at VISO kan yde den nødvendige specialrådgivning eller udredning til kommunen i enkeltsager på det sociale område. VISO's specialrådgivning og udredning til kommunen i disse former for enkeltsager, skal således give kommunen et bedre grundlag til at kunne træffe den bedste beslutning om, hvordan og med hvilke midler et barn eller en ung, som vurderes at kunne have behov for særlig støtte, kan få hjælp efter den sociale lovgivning, VISO's specialrådgivning muliggør således, at barnet eller den unge får den nødvendige behandling, hjælp og støtte fra kommunen, som barnet eller den unge, ud fra en konkret vurdering, har behov for. VISO's rådgivning i enkeltsager kan f.eks. blive relevant, hvis barnet eller den unge har været udsat for seksuelle overgreb og dermed har behov for hjælp og særlig støtte. Videregivelse af de nævnte oplysninger til VISO således er i overensstemmelse med persondatalovens videregivelsesregler i § 8, stk. 3, idet kommunens videregivelse af oplysninger om barnets, den unges og/eller dennes families sociale problemer eller andre private forhold er nødvendige for, at kommunen kan træffe den mest korrekte afgørelse om hjælp og støtte til barnet eller den unge efter den sociale lovgivning.

Det skal bemærkes, at kommunens videregivelse af oplysninger til VISO, til brug for rådgivning og bistand efter servicelovens § 13, aldrig må gå udover hvad der i det konkrete tilfælde må anses for nødvendigt til brug for VISO's rådgivning eller udredning i den konkrete sag. Der skal således i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering af de oplysninger, som videregives til VISO.

Inden kommunen videregiver oplysninger til VISO om barnet eller den unge, skal kommunen forinden forsøge at indhente et samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, og hvis den unge er fyldt 15 år tillige fra den unge, således at videregivelse uden samtykke alene sker i de tilfælde, hvor det ikke har været muligt at indhente samtykke fra den unge eller forældremyndighedsindehaveren, f.eks. fordi en af disse har modsat sig dette.

Som led i kommunens videregivelse af oplysninger om barnets, den unges og/eller dennes families sociale problemer eller andre private forhold, foreslås det, at VISO får adgang til at behandle disse oplysninger, således at VISO kan yde den nødvendige rådgivning og udredning til kommunen i de særligt komplicerede enkeltsager efter den sociale lovgivning.

Efter persondatalovens § 8, stk. 1, er udgangspunktet, for at en myndighed kan behandle oplysninger om bl.a. væsentlige sociale problemer, at det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver. Behandlingen af sådanne oplysninger kan dog også finde sted, hvis betingelserne i lovens § 7, er opfyldt.

Efter persondatalovens § 7, stk. 1, må der ikke behandles følsomme oplysninger, der er opregnet i bestemmelsen. Efter § 7, stk. 2, finder bestemmelsen i stk. 1 dog ikke anvendelse, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til en sådan behandling, jf. § 7, stk. 2, nr. 1. Bestemmelsen i § 7, stk. 1, finder endvidere ikke anvendelse, hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan

fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. § 7, stk. 2, nr. 4. Det kan bl.a. være tilfældet med hensyn til offentlige myndigheders behandling af oplysninger som led i myndighedsudøvelse.

VISO's behandling af de oplysninger, som kommunen videregiver til VISO om barnet, den unge og/eller dennes familie sker for, at VISO kan give kommunen den nødvendige specialrådgivning eller for at kunne afgive den relevante udredning til, at kommunen, som led i sin myndighedsudøvelse på det sociale område, kan afgøre, hvilken hjælp og støtte barnet eller den unge har behov for og krav på efter den sociale lovgivning. VISO's behandling af de nævnte oplysninger om barnet eller den unge og/eller dennes families sociale problemer eller andre private forhold er således i overensstemmelse med persondatalovens regler om databehandling, idet VISO's behandling af de nævnte oplysninger sker som led i kommunens myndighedsudøvelse på det sociale område for at afgøre, om barnet eller den unge har et retskrav efter den sociale lovgivning, jf. persondatalovens § 7, stk. 2, nr. 4.

Det understreges, at både kommunens videregivelse af ovennævnte oplysninger samt VISO's efterfølgende behandling af disse om barnet eller den unge og/eller dennes familie, i hvert enkelt tilfælde skal leve op til persondatalovens grundlæggende krav til databehandlingen, jf. lovens § 5.

Den databehandling, som finder sted i forbindelse med kommunens videregivelse og VISO's efterfølgende behandling af de ovenfor nævnte oplysninger efter den sociale lovgivning, skal endvidere ske under iagttagelse af persondatalovens almindelige regler om oplysningspligt efter lovens §§ 28 og 29.

## *2.2. Adgang til hjemmet*

### *2.2.1. Gældende ret*

Det følger af grundlovens § 72, at boligen er ukrænkelig, og at husundersøgelse m.v., hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene kan ske efter en retskendelse.

Der er i dag i serviceloven snævre, afgrænsede områder, hvor der er indført en sådan særlig lovhjemmel om adgang til forældremyndighedens indehavers bolig. Således følger det af servicelovens § 64, stk. 2, jf. stk. 1, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldføre afgørelser efter servicelovens §§ 51 (undersøgelse uden for hjemmet uden samtykke), 57 b (ungepålæg), 58 (anbringelse uden for hjemmet uden samtykke) og 63 (lægelig undersøgelse og behandling uden samtykke), § 68, stk. 2 (hjemgivelsesperiode), og § 68 a (videreført anbringelse).

Efter servicelovens § 51 kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om at foretage en børnefaglig undersøgelse af barnet eller den unge uden for hjemmet under ophold på en institution eller indlæggelse på et sygehus uden samtykke fra forældrenes eller den unge over 15 år, »når det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling.«

Det er fastsat i servicelovens § 58, at der kan ske anbringelse af et barn eller en ung uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren eller den unge over 15 år, såfremt der er »åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling«.

Endelig følger det af servicelovens § 50, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en børnefaglig undersøgelse »hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte«. Undersøgelsen, der skal omfatte alle aspekter af barnets liv, jf. § 50, stk. 2, skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, og i bekræftende fald af hvilken art disse bør være. Der er ikke krav om samtykke fra forældrene eller den unge til udarbejdelsen af den børnefaglige undersøgelse. Der er derimod ikke hjemmel i serviceloven til, at kommunen som led i en børnefaglig undersøgelse efter § 50 kan få adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig mod forældrenes vilje.

### *2.2.2. Overvejelser bag forslaget*

Når kommunen skal udarbejde en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, skal alle aspekter af barnets eller den unges liv inddrages med henblik på at sikre, at den støtte, som iværksættes, bedst muligt opfylder barnets eller den unges behov for støtte.

Vigtige kilder til den information er fagpersoner, som f.eks. sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, skolelærere mv. Men det er helt afgørende, at også familien inddrages i vurderingen af støttebehovet. I langt de fleste sager ønsker forældrene at samarbejde om støtten til deres børn. Imidlertid er der nogle ganske få sager, hvor forældrene ikke ønsker at bidrage til, at sagen oplyses bedst muligt.

Der har de senere år været en række sager, hvor børnene er vokset op under stærkt bekymrende, herunder sundhedsfarlige forhold, men hvor forældrene kontinuerligt har aflyst planlagte møder eller ikke har åbnet døren, hvis kommunen er kommet for at aflægge besøg i hjemmet. Det må formodes, at den blotte konstatering af forholdene i hjemmet i nogle af sagerne ville have kunnet været medvirkende til, at der var iværksat relevant støtte til familien på et langt tidligere tidspunkt. I visse af sagerne havde en konstatering af forholdene i hjemmet formentlig ført til en akut anbringelse af barnet uden for hjemmet.

Hvis det på grund af forældrenes modvilje ikke er været muligt for kommunen at påse forholdene i hjemmet, kan det være svært for kommunen at vurdere risikoen for barnet, hvis de umiddelbare oplysninger i sagen ikke kan begrunde – eller det vil være for indgribende - at foretage en tvangsundersøgelse af barnet uden for hjemmet efter servicelovens § 51.

Som nævnt er udgangspunktet i grundlovens § 72, at der forinden adgang til hjemmet omfattet af bestemmelsen skal indhentes en retskendelse. Imidlertid kan der være behov for, at adgangen til hjemmet kan ske hurtigt, da indhentelsen af en retskendelse og den tid, der er forbundet hermed, kan føre til, at formålet med adgangen til hjemmet ellers vil forspildes.

### *2.2.3. Den foreslåede ordning*

Det foreslås i § 64 at skabe lovhjemmel til, at kommunalbestyrelsen i særlige sager mod behørig legitimation og uden retskendelse får adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, hvor 1) adgangen til hjemmet sker som led i en børnefaglig undersøgelse efter § 50 og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og 2) forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger. Kommunalbestyrelsen kan om nødvendigt få politiets bistand ved udøvelsen af beføjelsen efter den foreslåede bestemmelse.

## *2.3. Udvidelse af SSD-samarbejdet som led i den tidlige eller forebyggende indsats*

### *2.3.1. Gældende ret*

#### *Det eksisterende SSD-samarbejde*

Med Barnets Reform (lov nr. 628 af 11. juni 2010) blev i servicelovens § 49 a indført den såkaldte SSD-model, hvorefter fagpersoner fra en række nærmere afgrænsede områder har mulighed for indbyrdes at udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige eller familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge. Formålet er dels at afklare, om der bør være særlig opmærksomhed på et barn fra fagpersoner omkring barnet, dels at afklare behovet for en eventuel underretning til kommunens socialforvaltning. Det følger af bestemmelsen, at udveksling af oplysninger alene kan ske én gang ved et møde og i særlige tilfælde ved et opfølgende møde. Den omfattede kreds af fagpersoner, der efter bestemmelsen kan udveksle oplysninger, er fagpersoner fra skole, fritidsordning,

det kommunale sundhedsvæsen, dagtilbud, fritidshjem og myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge.

I øvrigt henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.3. om tidlig indsats i L 178 (samlingen 2009-10) (Barnets Reform), hvor der foretages en gennemgang af gældende regler i forvaltningsloven, persondataloven og sundhedsloven af relevans for baggrunden for at indføre SSD-modellen.

### *2.3.2. Overvejelser bag forslaget*

En grundlæggende præmis for at kvalificere kommunernes tidlige eller forebyggende indsats er, at det tværfaglige samarbejde mellem de relevante faggrupper fungerer optimalt.

Ofte sidder fagpersoner omkring et barn med fragmenteret viden, der – hvis den blev delt med andre relevante fagpersoner - ville kunne medvirke til, at disse fagpersoner ville være særligt opmærksomme på barnet, eller måske ville føre til en underretning til socialforvaltningen. Bl.a. af disse årsager blev den såkaldte SSD-model indført i § 49 a i serviceloven med lov nr. 628 af 11. juni 2010 (Barnets Reform).

Udover de fagpersoner, der er nævnt i den nuværende § 49 a i serviceloven, har også tandlæger og tandplejere m.v. ansat i den kommunale sundhedstjeneste også særlige muligheder for at opdage især fysiske tegn på, at barnet eller den unge mistrives. For i endnu højere grad at kunne styrke det tidlige og forebyggende samarbejde på børne- og ungeområdet, foreslås det, at også tandlæger og tandplejere, ansat i den kommunale sundhedstjeneste, får mulighed for at udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder.

Som det fremgår af pkt. 3.1.1.2. i Barnets Reform, indebærer en behandling af personoplysninger, der er reguleret af servicelovens § 49 a, at bl.a. persondatalovens regler (navnlig §§ 6-8) ikke finder anvendelse. Persondatalovens øvrige regler vil derimod - i det omfang det er relevant - finde anvendelse på forhold, der ikke er reguleret af den foreslåede § 49 a. Det indebærer bl.a., at persondatalovens regler om den registreredes rettigheder, den dataansvarliges anmeldelsespligt og behandlingssikkerhed finder anvendelse i det omfang, det er relevant, også for behandlinger af personoplysninger som led i det forebyggende tværfaglige samarbejde.

Det er et hovedformål med lovgivning om persondatabeskyttelse at sikre den enkelte borgers privatliv mod unødigt krænkelse. Videregivelse af oplysninger om blandt andet privatpersoners helbred og personlige identitet er et indgreb i de pågældende personers ret til respekt for privatliv efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, stk. 1. Offentlige myndigheder kan imidlertid gøre indgreb i denne ret, hvis det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund, herunder for at forebygge uro eller forbrydelse, jf. artikel 8, stk. 2.

Som det fremgår, gives der med nærværende lovforslag mulighed for tandlæger og tandplejere m.v. ansat i den kommunale sundhedstjeneste til at kunne udveksle oplysninger om bl.a. enkeltpersoners sociale eller helbredsmæssige forhold med henblik på at sikre, at indsatsen over for disse personer koordineres, så de får den rette hjælp og ikke risikerer at komme i en udsat position. Det vurderes derfor, at indgrebet vil have klar hjemmel i den foreslåede bestemmelse og vil forfølge et legitimt formål omfattet af konventionens artikel 8, stk. 2.

Der er som anført tale om udveksling af oplysninger mellem myndigheder som led i indsatsen over for socialt udsatte børn og unge, og udvekslingen kan alene ske, hvis den må anses for nødvendig af hensyn til det tidlige eller forebyggende samarbejde mellem de pågældende myndigheder som led i denne indsats. Det vurderes derfor, at den foreslåede regel er proportional med det forfulgte formål.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3.1.2. om overvejelserne bag forslaget om tidlig indsats og om den foreslåede ordning om udveksling af oplysninger i det forebyggende tværfaglige samarbejde i de almindelige bemærkninger til L 178 (samlingen 2009-10) (Barnets Reform).

### *2.3.3. Den foreslåede ordning*

Det foreslås at lade visse ansatte i tandplejeordninger, der er omfattet af det vederlagsfri, kommunale tandplejetilbud hos praktiserende tandlæge efter eget valg (jf. bekendtgørelse nr. 727 af 15. juni 2007 om tandpleje), indgå i det såkaldte SSD-samarbejde.

Med forslaget får denne faggruppe mulighed for at drøfte en bekymring for et konkret barn med andre fagpersoner omkring barnet bl.a. med henblik på at afklare, om der bør være særlig opmærksomhed på et barn fra fagpersoner omkring barnet eller for at afklare behovet for en eventuel underretning til kommunens socialforvaltning.

Samtidig foretages en præcisering i § 49 a, således at det bliver tydeligere, hvilke faggrupper fra sundhedsvæsenet der er omfattet af ordningen. Således er de omfattede faggrupper herefter »sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste«.

## *2.4. Efterværn*

### *2.4.1. Gældende ret*

Serviceovens kapitel 11 omhandler reglerne om særlig støtte til børn og unge op til det fyldte 18 år. Endvidere kan der i særlige tilfælde tildeles særlig støtte udover det 18. år op til det fyldte 23. år, »når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte«, jf. § 76, stk. 1.

Af § 76, stk. 1, følger det blandt andet, at der kan træffes afgørelse om, at en kontaktperson tildelt efter serviceovens § 52, stk. 3, nr. 6, kan opretholdes ud over det 18. år. Desuden kan kommunalbestyrelsen over for unge, der var anbragt uden for hjemmet umiddelbart inden det fyldte 18. år, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, træffe afgørelse om at opretholde et døgnophold, at udpege en fast kontaktperson, at etablere en udslusningsordning eller tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig voksertilværelse, jf. § 76, stk. 3.

Endvidere har unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, ret til støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 23. år, derved at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en ung omfattet af bestemmelsen en kontaktperson, såfremt den unge ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af et døgnophold efter § 76, stk. 3, nr. 1, jf. § 76, stk. 5.

### *2.4.2. Overvejelser bag forslaget*

Unge, der har været anbragt uden for hjemmet, er ofte særligt udsatte senere i livet, fordi de ved anbringelsen ofte mister den tætte kontakt til familie og netværk. Af denne årsag er der bl.a. i serviceovens § 47 krav om, at kommunalbestyrelsen skal overveje, hvordan der kan ske systematisk inddragelse af familie og netværk, ligesom kommunalbestyrelsen efter § 68 b, stk. 4, skal hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i familie eller netværk, som kan være støtteperson for barnet eller den unge under anbringelsen.

Unge, der hjemgives efter at have været anbragt på eget værelse, på kollegium eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, og § 66, nr. 4, kan være særligt udsatte, fordi de ofte ikke har adgang til samme daglige netværk som unge, der er anbragt på døgninstitutioner, på opholdssteder eller i plejefamilier.

### *2.4.3. Den foreslåede ordning*

Det foreslås i § 76, stk. 5, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssteder støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år. Dette indebærer, at unge omfattet af målgruppen får en ret til en kontaktperson, såfremt den unge selv ønsker det. Retten omfatter ikke

unge, der er anbragt i efterværn i form af opretholdelse af døgnophold efter § 76, stk. 3, nr. 1, idet denne gruppe som får støtte under anbringelsen.

## *2.5. Handleplaner for unge*

### *2.5.1. Gældende ret*

Det følger af servicelovens § 140, at der skal udarbejdes en handleplan inden der træffes afgørelser om foranstaltninger efter § 52. Handleplanen skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats, der er nødvendig, for at opnå formålet. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse, der skal udarbejdes efter § 50, og skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, opstille konkrete mål i forhold til barnets eller den unges udvikling og trivsel i overensstemmelse med det overordnede formål for støtten, jf. § 46.

For unge, der er fyldt 16 år, skal handleplanen opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet.

Der er efter servicelovens § 76 mulighed for i visse tilfælde at tildele særlig støtte ud over det 18. år, det såkaldte efterværn. Det følger af denne bestemmelse, at hjælpen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold, fx anskaffelse af selvstændig bolig.

### *2.5.2. Overvejelser bag forslaget*

Børn, der modtager særlig støtte, er en sårbar målgruppe, der senere i livet oftest får løsere tilknytning til arbejdsmarkedet og har et lavere uddannelsesniveau end deres jævnaldrende. For eksempel lavede det tidlige Socialministerium i 2007 et særtræk hos Danmarks Statistik, der viste, at mindre end 25 pct. af de unge, der som børn modtog en eller anden form foranstaltning efter serviceloven, havde en ungdomsuddannelse som 22-årige.

En anden undersøgelse dokumenterer, hvor vigtigt uddannelse er i forhold til de fremtidige muligheder for beskæftigelse, idet den viser, at hele 50 pct. af de unge, der som 15-17-årige ikke var i gang med en ungdomsuddannelse modtog kontanthjælp som 18-årige (Analyse – 15-17-årige uden igangværende uddannelse, januar 2012, Rambøll, Arbejdsmarkedsstyrelsen. )

Derfor er det vigtigt, at den støtte, som iværksættes over for børn og unge også indeholder langsigtede perspektiver med henblik på at sikre, at den unge klarer sig godt også efter det fyldte 18 år.

### *2.5.3. Den foreslåede ordning*

For at understrege vigtigheden af, at de mål for overgangen til voksenlivet, der skal fastsættes i handleplanerne for unge på 16 år og derved, er konkrete, foreslås det at indføre i § 140, stk. 3, 4. pkt., at målene bl.a. skal fastsættes i forhold til uddannelse og beskæftigelse.

## *2.6. Mellemkommunale underretninger*

### *2.6.1. Gældende ret*

Som udgangspunkt er det den kommune, hvor forældremyndighedsindehaveren bor, der er opholdskommunen for børn eller unge i familien. Dette indebærer bl.a., at det er denne kommune, der har forpligtelsen til at iværksætte særlig støtte efter servicelovens kapitel 11. Dette følger af i § 9 a, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Efter servicelovens § 152 gælder, at hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller vordende forældre flytter fra én kommune til en anden kommune, og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de vordende forældre har behov for særlig støtte efter fødslen, skal fraflytningskommunen

underrette tilflytningskommunen herom. Der er dog ikke krav i § 152 om oversendelse af vurderinger af støttebehovet eller andet relevant sagsmateriale fra fraflytningskommunen til tilflytningskommunen.

Bestemmelsen er en præcisering af, at den underretningspligt for fagpersoner, som gælder efter § 153, også gælder fagpersoner, der arbejder i kommuner, der får kendskab til udsatte familier med børn, der flytter. Bestemmelsen skal sikre, at tilflytningskommunen hurtigst muligt får et grundlag for at vurdere, hvorvidt barnet eller den unge og familien har behov for særlig støtte efter servicelovens kapitel 11.

Efter servicelovens § 155 gælder en pligt for den kommune, som modtager en underretning, til at sende en bekræftelse på modtagelsen af underretningen til den, der underretter, senest 6 hverdage efter underretningen er modtaget.

#### *2.6.2. Overvejelser bag forslaget*

Som det fremgår oven for, betyder det, at en familie flytter, som udgangspunkt, at opholdskommunen, dvs. den kommune, som er forpligtet til at iværksætte støtte over for familien, skifter. Dette indebærer, at tilflytningskommunen skal foretage en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, hvis det må antages, at et barn eller en ung har behov for særlig støtte. Ofte vil den mellemkommunale underretning, som fraflytningskommunen skal fremsende til tilflytningskommunen, kunne udgøre grundlag for at vurdere, hvorvidt der skal iværksættes en børnefaglig undersøgelse. Der har dog været flere eksempler på, at kommuner har udtrykt tvivl om, hvad de kan bede om at få oversendt fra fraflytningskommunen, ligesom fraflytningskommuner har været tvivl om, hvad de inden for den gældende lovgivning kan oversende.

Dette indebærer, at sagsbehandlingen i tilflytningskommunen tager længere tid end nødvendigt, fordi sagen »starter forfra« ved flytningen. Dette kan medføre, at selv alvorlige overgreb er blevet overset, fordi tilflytningskommunen har siddet med et fragmenteret billede af sagsforløbet, da kommunen ikke har været i besiddelse af tilstrækkelige oplysninger om familien fra fraflytterkommunen.

#### *2.6.3. Den foreslåede ordning*

Det foreslås at indsætte krav i § 152 om, at fraflytningskommunen i forbindelse med en mellemkommunal underretning efter servicelovens § 152 samtidig skal oversende nødvendigt sagsmateriale til tilflytningskommunen. Dette indebærer, at fraflytningskommunen ikke skal afvente en eventuel anmodning fra tilflytningskommunen, men af egen drift skal fremsende materialet til tilflytningskommunen. Endvidere stilles der krav om, at der samtidig hermed skal oversendes en kort opsummering af relevante vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget i sagen.

I forbindelse med oversendelsen af nødvendigt sagsmateriale, skal den kommune, som modtager materialet, det vil sige tilflytningskommunen, som dataansvarlig være opmærksom på persondatalovens grundlæggende principper om behandling, indsamling, ajourføring og opbevaring af det nævnte sagsmateriale. Der henvises til persondatalovens § 5.

De oplysninger, som fraflytningskommunen oversender til tilflytningskommunen i sagsmaterialet vil typisk indeholde oplysninger om en eller flere borgeres helbredsmaessige, sociale og/eller andre private forhold, jf. persondatalovens §§ 7 og 8.

Hvis der er tale om sådanne oplysninger, vil fraflytterkommunen derfor altid skulle foretage en konkret vurdering af, om de oplysninger, som oversendes til tilflytningskommunen, er omfattet af persondatalovens § 8, stk. 3, jf. stk. 2, nr. 1 og 2, dvs. om den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen eller videregivelsen sker til varetægelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår. Dette sidste kriterium vil efter en konkret vurdering kunne være opfyldt, hvor der er bekymring for barnet.

## *2.7. Underretningspligt til grønlandske kommuner*

### *2.7.1. Gældende ret*

Efter servicelovens § 152 gælder, at hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller vordende forældre flytter fra én kommune til en anden kommune og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de vordende forældre har behov for særlig støtte efter fødslen, skal fraflytningskommunen underrette tilflytningskommunen herom. Denne bestemmelse gælder dog kun i sager, hvor familier flytter mellem danske kommuner.

### *2.7.2. Overvejelser bag forslaget*

Danmark og Grønland har et særligt forhold pga. rigsfællesskabet. Dette indebærer også, at der er familier, som flytter mellem Danmark og Grønland, herunder udsatte familier. Imidlertid er der ikke krav om, at de danske hhv. de grønlandske kommuner underretter hinanden, når udsatte familier flytter mellem landene. Undersøgelser viser, at udsatte grønlandske børn ofte er en overset målgruppe i Danmark, fordi kommunerne ikke opdager, at de har problemer. På den baggrund har den danske social- og integrationsminister og den grønlandske Naalakkersuisoq for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling indgået en aftale om at indføre en underretningspligt mellem Danmark og Grønland, således at familier med sociale problemer opdages så tidligt som muligt.

### *2.7.3. Den foreslåede ordning*

Det foreslås at udvide bemyndigelsesbestemmelsen i § 196, stk. 2, hvorefter ministeren med ansvaret for det sociale område efter nærmere aftale med Grønland og Færøerne kan fastsætte nærmere bestemmelser om samarbejdet på det sociale område mellem landene. Det foreslås, at social- og integrationsministeren gives bemyndigelse til også at fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om underretningspligt mellem de sociale myndigheder i Danmark og Grønland.

Indførelsen af en underretningspligt mellem Danmark og Grønland indebærer, at den danske fraflytningskommune skal underrette den grønlandske tilflytningskommune, hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller vordende forældre flytter fra en dansk kommune til en grønlandsk kommune, og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de vordende forældre har behov for særlig støtte efter fødslen.

Forslaget følges op af en tilsvarende pligt for de grønlandske kommuner, når udsatte familier flytter fra Grønland til Danmark. Den foreslåede underretningspligt gennemføres ved ændringer i den grønlandske sociale lovgivning.

## *3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*

Ved satspuljeaftalen for 2012 er der afsat en ramme på 6,9 mio. kr. i 2012 og 11,8 mio. kr. i 2013 og frem. Der er statslige merudgifter for 1,0 mio. kr. i 2012. De kommunale merudgifter udgør 5,9 mio. kr. i 2012 og 11,8 mio. kr. i 2013 og frem. Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne. Eventuelle uforbrugte midler skal tilbageføres til satspuljen.

## *4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.*

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

## *5. Administrative konsekvenser for borgerne*

Forslaget indeholder ikke administrative konsekvenser for borgerne.

## 6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

## 7. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

## 8. Hørte myndigheder og organisationer

3F - Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Ankestyrelsen, Børn og Familier, Børne- og kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Psykologforening, Danske Regioner, Dansk Sygeplejeråd, Danske Handicaporganisationer, Det Centrale Handicapråd, Den Danske Dommerforening, Direktorat for kriminalforsorg, Familiestyrelsen, FOA - Fag og Arbejde, Familieplejen Danmark, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af ledere for af sundhedsordninger for børn og unge, fagligt selskab for sundhedsplejersker, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, ForældreLANDSforeningen, HK/kommunal, Institut for Menneskerettigheder, Kennedy Centret, Kommunernes Landsforening, Kristelig Fagbevægelse, Kristelig forening for bistand for Børn og Unge, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Landsforeningen BOPAM, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Opholdssteder, og Skole- og Behandlingstilbud, Lægeforeningen, Danmarks Lærerforening, Lærernes Centralorganisation, Plejefamiliernes Landsforening, Rigsadvokaten, Red Barnet, Socialpædagogernes Landsforbund, Statsforvaltningerne, Sundhedsstyrelsen, TABUKA, Landsforeningen af ungdomsskoleledere, Ungdommens vel, Ungdomsringen, Rådet for Socialt Udsatte.

## 9. Sammenfattende skema

|                                                            | Positive konsekvenser/<br>Mindreudgifter | Negative konsekvenser/<br>Merudgifter                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner     | Ingen                                    | De samlede økonomiske udgifter udgør 6,9 mio. kr. i 2012 og 11,8 mio. kr. fra 2013 og frem. Heraf er 1,0 mio. kr. statslige merudgifter i 2012. De kommunale merudgifter udgør 5,9 mio. kr. i 2012 og 11,8 mio. kr. i 2013 og frem..                               |
| Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner | Ingen                                    | Af de samlede merudgifter til lovforslaget udgør de administrative merudgifter 1,9 mio. kr. i 2012 og 1,8 mio. kr. i 2013 og frem. Heraf er 1,0 mio. kr. statslige merudgifter. De kommunale merudgifter udgør 0,9 mio. kr. i 2012 og 1,8 mio. kr. i 2013 og frem. |
| Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet                  | Ingen                                    | Ingen                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Administrative konsekvenser for erhvervslivet              | Ingen                                    | Ingen                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                                          |                                                  |       |
|------------------------------------------|--------------------------------------------------|-------|
| Miljømæssige konsekvenser                | Ingen                                            | Ingen |
| Administrative konsekvenser for borgerne | Ingen                                            | Ingen |
| Forholdet til EU-retten                  | Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter |       |

### *Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser*

#### *Til § 1*

##### Til nr. 1

Med forslaget om at indsætte et nyt stk. 4 og 5 i § 13 i serviceloven tydeliggøres overfor kommunerne muligheden for at gøre brug af VISO's rådgivning og bistand i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager efter servicelovens kapitel 11 med henblik på at sikre barnet eller den unge den mest optimale, dækkende og fyldestgørende udredning i sociale sager. Bestemmelsen tydeliggør således kommunens adgang til at videregive, og for VISO's vedkommende, at behandle de nødvendige oplysninger om barnet eller den unge i disse sager.

Adgangen til at videregive sådanne oplysninger til VISO forudsætter, at der forinden forgæves har været forsøgt indhentet samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og, hvis den unge er fyldt 15 år, tillige fra den unge. Samtykket kan udelades i tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år, ikke har ønsket at give samtykke, eller hvor det ikke har været muligt at få kontakt til (en af) forældrene eller den unge.

Det er det en forudsætning, at videregivelsen falder inden for VISO's virksomhed, hvilket blandt andet vil sige, at det for så vidt angår rådgivning, kan ske i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager, og for så vidt angår udredning, kan ske i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommunes eller regionens tilbud, jf. § 13, stk. 1 og 2,

Inden videregivelsen og behandlingen af oplysninger, omfattet af persondatalovens §§ 7 og 8, om barnet, den unge og/eller dennes familie, skal henholdsvis kommunen efter det foreslåede stk. 4 og VISO efter det foreslåede stk. 5 i hvert enkelt tilfælde vurdere, om videregivelsen og behandlingen af de nævnte oplysninger er forenelig med de krav, som persondataloven almindeligvis fastsætter til databehandlingen efter persondatalovens § 5.

Databehandlingen skal endvidere ske i overensstemmelse med persondatalovens almindelige regler om oplysningspligt efter lovens §§ 28 og 29.

##### Til nr. 2 og 3

Det foreslås at lade visse ansatte i tandplejeordninger, der er omfattet af det vederlagsfri, kommunale tandplejetilbud hos praktiserende tandlæge efter eget valg (jf. bekendtgørelse nr. 727 af 15. juni 2007 om tandpleje) indgå i det såkaldte SSD-samarbejde.

Med forslaget til ændringen af § 49 a, stk. 1, får tandlæger og tandplejere m.v., som varetager børne- og ungdomstandpleje for kommunen, mulighed for at drøfte en bekymring for et konkret barn med andre fagpersoner omkring barnet bl.a. med henblik på at afklare, om der bør være særlig opmærksomhed på et konkret barn, eller om der er behov for en eventuel underretning til kommunens socialforvaltning.

Desuden omfattes private klinikker, der løser opgaver for den kommunale sundhedstjeneste med den foreslåede ændring af § 49 a, stk. 3.

Betingelsen for, at der kan udveksles oplysninger om rent private forhold er, at det sker som led i kommunens tidlige eller forebyggende samarbejde på børne- og ungeområdet

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger til L 178 (samlingen 2009-2010) (Barnets Reform), afsnit 3.3.1.2., samt til bemærkningerne til lovforslagets § 49 a.

Samtidig foreslås en præcisering i § 49 a, således at det bliver tydeligere, hvilke faggrupper fra sundhedsvæsenet der er omfattet af ordningen. Således er de omfattede faggrupper herefter »sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste«.

Til nr. 4

Forslaget om at ændre overskriften til § 64 er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 5, hvor det foreslås at give kommunalbestyrelsen hjemmel til at træffe afgørelse om adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig.

Til nr. 5

Det foreslås at indsætte en hjemmel i § 64, stk. 3, i serviceloven, således at det bliver muligt for en kommunalbestyrelse at træffe afgørelse om adgang til et privat hjem mod behørig legitimation og uden retskendelse, når

- 1) adgangen til hjemmet sker som led i en den børnefaglige undersøgelse efter § 50 og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og
- 2) forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.

*Ad »som led i den børnefaglige undersøgelse«*

Med dette kriterium forudsættes det, at der tidligere af kommunalbestyrelsen er truffet afgørelse om gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, og at adgangen til hjemmet sker som led i udarbejdelsen af den børnefaglige undersøgelse og forventes at kunne bidrage til sagsoplysningen. Ved iværksættelsen af undersøgelsen er det således konstateret, at barnet eller den unge kan have behov for særlig støtte efter serviceloven.

*Ad »nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling«*

Med dette kriterium forudsættes det for det første, at adgangen til hjemmet er nødvendig for at kunne vurdere sagen. Med dette menes der, at det ikke har været muligt for kommunen at tilvejebringe de oplysninger, som ønskes tilvejebragt ved adgangen til hjemmet, på anden vis.

Dernæst er det en forudsætning, at det sker for at vurdere, hvorvidt der er åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets sundhed eller udvikling. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen skal have en begrundet mistanke om, at der er forhold i hjemmet, som indebærer åbenbar risiko for alvorlig skade af en vis karakter på barnet eller den unge. Alvorlig skade kan eksempelvis påføres barnet ved utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet af barnet eller den unge eller ved vold eller andre alvorlige overgreb.

Det bemærkes, at denne del af kriteriet er sammenfaldende med kriteriet for at gennemføre en børnefaglig undersøgelse uden for hjemmet under barnets eller den unges ophold på en institution eller indlæggelse på et sygehus efter lovens § 51.

Kommunen kan for eksempel ved en underretning få oplysninger, som kan begrunde bestemmelsens anvendelse, herunder for eksempel om, at børn eller unge vokser op under sundhedsskadelige forhold.

*Ad »forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger«*

Med dette kriterium forudsættes det, at kommunen har forsøgt at tilvejebringe de oplysninger, som det forventes, at adgangen til hjemmet med tvangsmæssige beføjelser kan afdække, på anden vis, men at forældrene direkte har modarbejdet dette. Dette kan for eksempel være tilfældet, hvis der har været aftalt flere hjemmebesøg, som forældrene hver gang har aflyst uden en plausibel grund, eller hvis forældrene gentagne gange ikke har lukket døren op.

#### *Det nærmere indhold af beføjelsen*

Med den foreslåede hjemmel i § 64, stk. 3, foreslås det at give kommunen adgang til hjemmet, såfremt ovenstående kriterier er opfyldt. Kommunen kan om nødvendigt anmode politiet om bistand.

Adgangen til hjemmet kan alene anvendes til at påse forholdene i hjemmet og herunder også tale med barnet eller den unge, men adgangen kan alene være af kortere varighed.

Kommunen kan få adgang til opholdsrum mv. i hjemmet, men kan ikke efterse private gemmer, f.eks. skuffer, skabe eller andre steder, som ikke er umiddelbart synlige og tilgængelige, som det er tilfældet, hvis adgangen til hjemmet sker med henblik på at fuldbyrde en afgørelse efter § 64, stk. 1, jf. stk. 2.

Den foreslåede hjemmel om under de nævnte betingelser at give kommunalbestyrelsen adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig og rum, vil blive fulgt op af vejledningsmateriale om de nye muligheder for at få adgang til hjemmet og øvrige tiltag, der kan være relevante i forhold til familier, som ikke ønsker at samarbejde om støtten til barnet eller den unge, herunder med henblik på at sikre, at de nye muligheder ikke benyttes i videre omfang end forudsat.

#### *Oplysningspligt*

Det skal bemærkes, at lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse på sager omfattet af den foreslåede § 64, stk. 3. Dette indebærer som udgangspunkt, at parten skal underrettes forud for gennemførelsen af en beslutning om iværksættelse af et tvangsindgreb, jf. lovens § 5, stk. 1. Det må dog antages, at undtagelsesbestemmelsen i lovens § 5, stk. 4, nr. 1, hvorefter stk. 1 kan fraviges, hvis øjemedet med tvangsindgrebets gennemførelse ville forspildes, hvis forudgående underretning skulle gives, i praksis vil finde anvendelse i størstedelen af denne type sager.

#### *Sammenhænge med §§ 50 og 51*

Kommunalbestyrelsen skal efter lovens § 50 træffe afgørelse om at gennemføre en børnefaglig undersøgelse, hvis det må antages, at barnet eller den unge trænger til særlig støtte. Afgørelsen træffes uden samtykke fra forældrene og barnet eller den unge.

Hvis kommunalbestyrelsen ikke mener at kunne foretage en afdækning af barnets ressourcer og problemer med mindre indgribende tiltag, kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om gennemførelse af undersøgelsen ved barnets eller den unges ophold på en institution eller et sygehus, jf. lovens § 51, efter de særlige kriterier herfor, jf. herom oven for. Desuden kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om adgang til hjemmet efter den foreslåede § 64, stk. 3.

Som det fremgår oven for er kriteriet for de to tvangsindgreb til dels sammenfaldene, idet det for begge tiltag kræves, at det vurderes, at indgrebet findes »nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling.«

Muligheden for at gennemføre (dele af) den børnefaglige undersøgelse efter serviceloven § 50 kan således gennemføres med en af de indgribende tiltag til hhv. at få adgang til hjemmet efter § 64, stk. 3, eller gennemføre undersøgelsen uden for hjemmet efter § 51, hvis det er relevant, hvis sagen ikke kan oplyses med mindre indgribende tiltag, og hvis kriterierne herfor er opfyldt.

Afgørende for, hvilke af de to indgreb, som bør vælges – forudsat kriterierne i de to bestemmelser er opfyldt - er, hvorvidt kommunen vurderer det nødvendigt at kunne udrede sagen ved gennemførelse af undersøgelsen uden for hjemmet henholdsvis ved at få adgang til hjemmet. Muligheden for at påse forholdene i forældrenes hjem vil i nogle tilfælde være mindre indgribende end at foretage undersøgelsen af barnet eller den unge uden for hjemmet efter lovens § 51. Det skal dog understreges, at en undersøgelse uden for hjemmet i nogle tilfælde kan være nødvendigt for at afdække barnets sundhed og udvikling.

Til nr. 6

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 5.

Til nr. 7

Forslaget er en redaktionel ændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 8, hvori det foreslås at indsætte et nyt stk. i § 76 om ret til en kontaktperson for en særlig gruppe af tidligere anbragte unge.

Til nr. 8

Med det foreslåede stk. 6 i § 76 om efterværn for unge fra 18 til 22 år forpligtes kommunen til at tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 66, nr. 4, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år. Der er således tale om en ret for den unge.

Forpligtelsen for kommunen gælder alene i forhold til unge, som ikke tilbydes støtte i form af et døgnophold efter servicelovens § 76, stk. 3, nr. 1, idet denne gruppe får anden støtte under anbringelsen.

Til nr. 9

Forslaget er en redaktionel ændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 8, hvori det foreslås at indsætte et nyt stk. i § 76 om ret til en kontaktperson for en særlig gruppe af tidligere anbragte unge.

Til nr. 10

Med den foreslåede ændring af § 140, stk. 3, præciseres det, at de konkrete mål for overgangen til voksenlivet, som skal opstilles i handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, herunder skal være i forhold til uddannelse og beskæftigelse. Det bør således allerede på dette tidspunkt drøftes med den unge, hvilke ønsker den unge har til fremtiden, og der skal opstilles mål for, hvordan den unge kan hjælpes på rette vej.

Til nr. 11

Med det foreslåede stk. 2 i § 152 om mellemkommunal underretningspligt forpligtes en kommune, der foretager en mellemkommunal underretning efter stk. 1, til, i forbindelse med underretningen, at oversende nødvendigt sagsmateriale og herunder en opsummering af relevante vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget.

Det er ikke alt sagsmateriale, som skal oversendes, men alene det, som fraflytningskommunen vurderer, er nødvendigt for tilflytterkommunens vurdering af familiens støttebehov. Dette kan eksempelvis være en nyligt udarbejdet børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, en handleplan efter servicelovens § 140 eller andre vigtige vurderinger. Der kan også være tale om nylige underretninger om familien.

Desuden skal fraflytningskommunen udarbejde en kort opsummering af vurderinger, som kommunen har foretaget. Formålet er, at tilflytningskommunen hurtigt kan danne sig et overblik over fraflytningskommunens foreløbige vurdering af karakteren af familiens sociale problemer, således at kommunen får et bedre grundlag for at bedømme, om der kræves akut handling i forhold til støtte til familien.

Som udgangspunkt skal sagsakterne og herunder opsummeringen af de relevante vurderinger oversendes i forbindelse med underretningen. Der kan dog være gode grunde til at materiale først eftersendes senere, fx hvis familien flytter pludseligt, og det findes nødvendigt at foretage en underretning hurtigt. I så fald skal sagsmaterialet eftersendes hurtigst muligt.

Tilflytningskommunen er ikke forpligtet af de vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget, men det skal indgå i sagsoplysningen, på linje med andre fagpersoners vurderinger, som måtte være i kommunens besiddelse.

Efter persondatalovens § 29 har myndigheden oplysningspligt over for den registrerede.

Til nr. 12

Der gælder i dag en mellemkommunal underretningspligt i servicelovens § 152, stk. 1, når udsatte familier med børn og unge flytter mellem danske kommuner. Det foreslås at indføre en tilsvarende underretningspligt, når udsatte familier med børn flytter fra Danmark til Grønland. Med forslaget om at indsætte et nyt 3. pkt. i § 196, stk. 2, udvides bemyndigelsesbestemmelsen i § 196, stk. 2. Det foreslås, at ministeren med ansvaret for det sociale område efter nærmere aftale med Grønland kan fastsætte nærmere bestemmelser om samarbejdet på det sociale område mellem landene, således at social- og integrationsministeren gives bemyndigelse til også at fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om underretningspligt mellem Danmark og Grønland.

Bekendtgørelsen, som bestemmelsen hjemler, vil blive udarbejdet i forbindelse med lovforslagets ikrafttræden, og vil indeholde en pligt svarende til den, som gælder underretninger mellem danske kommuner efter servicelovens § 152, stk. 1.

Således vil det i bekendtgørelsen blive fastsat, at den danske fraflytningskommune skal underrette den grønlandske tilflytningskommune, hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller vordende forældre flytter fra en dansk kommune til en grønlandsk kommune og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de vordende forældre har behov for særlig støtte efter fødslen.

Efter aftale med det grønlandske selvstyre vil Grønland på tilsvarende vis indføre nærmere bestemmelser om en pligt for de grønlandske kommuner til at underrette de danske kommuner, hvis en familie med børn, der kan have behov for særlig støtte, flytter fra Grønland til Danmark.

#### *Til § 2*

Det foreslås i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. juli 2012.

Det foreslås i stk. 2, at § 152, stk. 2, i lov om social service, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 11, finder anvendelse på underretninger, som foretages efter lovens ikrafttræden, mellem danske og grønlandske sociale myndigheder, når danske udsatte familier med børn flytter fra Danmark til Grønland.

*Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*

## Gældende formulering

## Lovforslaget

## § 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 904 af 18. august 2011, som ændret ved § 10 i lov nr. 434 af 8. maj 2006, lov nr. 468 af 18. maj 2011, lov nr. 162 af 28. februar 2012 og lov nr. 222 af 6. marts 2012, foretages følgende ændringer:

§ 13. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation bistår kommuner og borgere med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager. Tilsvarende ydes gratis specialrådgivning til kommuner, regioner, skoler og institutioner m.v. samt borgere om specialundervisning og specialpædagogisk bistand.

Stk. 2. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder gratis vejledende udredning til kommuner og borgere i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud. Tilsvarende ydes gratis bistand til kommunens udredning vedrørende specialundervisning og specialpædagogisk bistand. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om henvisning af borgeren efter 1. pkt.

Stk. 3. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation træffer afgørelse om ydelser efter stk. 1 og 2. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Den nationale viden- og specialrådgivningsorganisation yder gratis vejledende rådgivning til kommuner om indsatser til at forebygge kriminalitet blandt børn og unge generelt og i forhold til enkeltsager.

Stk. 5. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation sikrer en systematisk indsamling, udvikling, bearbejdning og formidling af den faglige viden på det sociale område. Videns- og specialrådgivningsorganisationen sørger for at koordinere

1. I § 13 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen som led i behandlingen af en sag om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 11 benytter rådgivning eller udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation efter stk. 1 og 2, kan kommunalbestyrelsen uden samtykke videregive nødvendige oplysninger, herunder om barnets, den unges eller familiens rent private forhold, til den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation. Kommunalbestyrelsen skal uanset adgangen til at videregive oplysninger uden samtykke forsøge at få samtykke til at videregive henholdsvis behandle oplysningerne.

Stk. 5. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation kan uden samtykke behandle nødvendige oplysninger, herunder om barnets, den unges eller familiens rent private forhold, som videregives fra en kommune i forbindelse med rådgivning og udredning efter stk. 1 og 2, hvis oplysningerne videregives som led i behandlingen af en sag om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 11.«

Stk. 4-7 bliver herefter stk. 6-9.

og deltage i prøvnings-, forsknings- og informationsvirksomhed på hjælpemiddelområdet.

Stk. 6. Kommunalbestyrelser og regionsråd kan indgå aftale med den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation om, at kommunen eller regionen mod betaling kan levere de ydelser for videns- og specialrådgivningsorganisationen, der er nævnt i stk. 1 og 2.

Stk. 7. Socialministeren fastsætter efter forhandling med undervisningsministeren i en bekendtgørelse nærmere regler om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisations virksomhed og organisering.

§ 49 a. Skole, skolefritidsordning, det kommunale sundhedsvæsen, dagtilbud, fritidshjem og myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge.

Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk. 1 til brug for en eventuel sag, jf. kapitel 11 og 12, om et konkret barn eller en ung kan ske én gang ved et møde. I særlige tilfælde kan der ske en udveksling af oplysninger mellem de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, ved et opfølgende møde.

Stk. 3. Selvejende eller private institutioner eller friskoler, som løser opgaver for de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan indbyrdes og med de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, udveksle oplysninger i samme omfang som nævnt i stk. 1.

Stk. 4. De myndigheder og institutioner, der efter stk. 1-3 kan videregive oplysninger, er ikke forpligtede hertil.

»Fuldbyrkelse«

2. I § 49 a, stk. 1, ændres »det kommunale sundhedsvæsen« til: »sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste«.

4. Overskriften før § 64 affattes således:

»Fuldbyrkelse af afgørelser og adgang til hjemmet«

§ 64. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at afgørelser efter §§ 51, 57 b, 58 og 63, § 68, stk. 2, og § 68 a fuldbyrdes.

Stk. 2. Kommunen har mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til forældremyndighedens indehavers bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde de afgørelser, der er nævnt i stk.

1. Kommunen kan hente og bringe barnet eller den unge til stedet, hvor ungepålægget skal opfyldes, med henblik på at fuldbyrde afgørelser efter § 57 b.

Stk. 3. Politiet yder bistand til kommunen ved udøvelsen af beføjelser efter stk. 2. Socialministeren fastsætter efter aftale med justitsministeren nærmere regler i en bekendtgørelse om politiets bistand til kommunen.

§ 76. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp efter stk. 2-5 til unge i alderen fra 18 til 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge er indforstået hermed. Hjælpen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold, f.eks. anskaffelse af selvstændig bolig.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udpeget fast kontaktperson, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, kan opretholdes efter det fyldte 18. år.

Stk. 3. For unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om,

1) at døgnophold, jf. § 55, på et anbringelsessted, jf. § 66, opretholdes,

2) at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 6,

3) at etablere en udslusningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted og

5. I § 64 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når

1) adgangen til hjemmet sker som led i den børnefaglige undersøgelse efter § 50 og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og

2) forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

6. I § 64, stk. 3, 1. pkt., der bliver stk. 4, 1. pkt., indsættes efter » stk. 2«: »og 3«.

7. I § 76, stk. 4, nr. 3, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

8. I § 76 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 66, nr. 4, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter stk. 3, nr. 1.«

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 7 og 8.

9. I § 76, stk. 6, der bliver stk. 7, ændres »stk. 2-5« til: »stk. 2-6«.

4) at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at støtte efter stk. 2 og 3 kan tildeles eller genetableres indtil det fyldte 23. år, hvis

- 1) den unge fortryder tidligere at have afvist støtte og behovet fortsat er til stede,
- 2) den unges situation ændrer sig, så der senere opstår et behov for støtte, eller
- 3) støtte er ophørt, jf. stk. 6, og behovet derfor opstår igen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. § 58, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 23. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter stk. 3, nr. 1.

Stk. 6. Tilbud efter stk. 2-5 skal ophøre, når de ikke længere opfylder deres formål under hensyn til den unges behov for støtte, eller når den unge fylder 23 år.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen skal, i det omfang det er muligt, sørge for, at unge, som har været anbragt uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 11, umiddelbart inden det fyldte 18. år får mulighed for at vende tilbage til det tidligere anbringelsessted kortvarigt, uanset om der iværksættes foranstaltninger efter stk. 3.

§ 140. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger, jf. § 52 og § 76. Betyder hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen tilstrækkelig. Det påhviler da kommunalbestyrelsen snarest muligt og senest inden 4 måneder at opstille en handleplan.

Stk. 2. For unge under 18 år med et behandlingskrævende stofmisbrug skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for den behandling, der

10. I § 140, stk. 3, 4. pkt., indsættes efter »voksenlivet«: », herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse«.

skal iværksættes, og for den nødvendige støtte til den unge. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med den unge og dennes familie.

Stk. 3. En handleplan skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. § 50. Handleplanen skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten, jf. § 46. Herudover skal handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet.

Stk. 4. En handleplan skal endvidere angive indsatsens forventede varighed. I sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, og § 58, skal en handleplan tillige angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

Stk. 5. For unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal handleplanen indeholde en konkret plan for, hvordan den unge snarest muligt og senest ved afslutningen af sanktionen påbegynder en uddannelse eller kommer i beskæftigelse.

Stk. 6. Der kan udarbejdes én samlet handleplan for flere børn i familien. Handleplanen skal i så fald tage højde for børnenes individuelle forhold.

§ 152. Hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller vordende forældre flytter fra én kommune til en anden kommune og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de vordende forældre har behov for særlig støtte af hensyn til barnets eventuelle særlige behov for støtte efter fødslen, skal fraflytningskommunen underrette tilflytningskommunen herom.

§ 196. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter efter aftale med Færøernes landsstyre og Grønlands hjemmestyre i en bekendtgørelse regler om visitation, betaling og refusion samt besøgsrejser m.v., når personer på

11. I § 152 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. I forbindelse med en underretning efter stk. 1, skal fraflytningskommunen oversende nødvendigt sagsmateriale, herunder en opsummering af relevante vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget i sagen.«

12. I § 196, stk. 2, indsættes som 3. pkt.:

»Tilsvarende kan der efter aftale fastsættes regler i en bekendtgørelse om underretningspligt mellem sociale myndigheder i Danmark og Grønland.«

foranledning af færøske eller grønlandske sociale myndigheder får ophold i Danmark og modtager tilbud efter denne lov. Tilsvarende kan der efter aftale fastsættes regler i en bekendtgørelse for personer, der fra Danmark får ophold på Færøerne eller i Grønland på foranledning af danske sociale myndigheder.

Stk. 3. Uenighed mellem færøske eller grønlandske sociale myndigheder og danske sociale myndigheder om deres forpligtelser efter disse regler afgøres af Ankestyrelsen.

## § 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2012.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 11, finder anvendelse på underretninger, som foretages efter lovens ikrafttræden.